

MILOSEVITS PÉTER

A SZERB IRODALOM TÖRTÉNETE

HÁTLAGSZÓ

Tehát „A szerb irodalom *története*”. A történetek létformája az *elbeszélés*, elbeszélni pedig (Adorno szerint) annyit tesz, mint valami *különöset* mondani. Nem törekedtem arra, hogy szubjektíve valami különöset mondjak, de önmagában is elég különös (nekem) az a tény, hogy a szerb irodalomnak ezt a történetét én írtam, itt és most. (A szerb irodalom története én vagyok.)

Itt: Magyarországról nézve biztosan másképp néz ki a szerb irodalom története, mint Belgrádból vagy Párizsból, ha pedig mégis megpróbáltam Belgrádba és Párizsba is képzelni magamat, inkább a közeli és a távolabbi világot néztem a szerb irodalom történetének szemszögéből. Az eredmény (remélem): irodalomtörténeti szempontból szisztematikus és klasszikus kézikönyv, összehasonlító szempontból integratív és asszociatív kontextusvázlat, erős magyar akcentussal.

Most: a tervezett cím – „A szerb irodalom története a IX. századtól 1997. november 7-ig” – második fele az utolsó pillanatban érvényét veszítette: a kézirat befejezésének filológiailag hiteles dátuma, 1997. november 7. után, decemberben elhunyt a könyvben tárgyalt egyik szerző. Összecsapott bennem a pozitívizmus és a szimbolizmus; kockán forgott a könyv egészére jellemző aggályos adathűség és realizmus (melynek szellemében még valóságosan elhangzott kávéházi beszélgetésekből is idézek a lábjegyzetekben¹), másrészt viszont elveszhetett volna november 7-e jelképe, *most*, korszakok, századok és ezredek végén (v. elején). Így aztán az alcím megszüntetve-megőrizve a Hátlapszóba került.

Milosevits Péter

¹ A „kávéházi” terminus itt a Hátlapszó kiemelt helyzete által kikényszerített eufemizmus; valójában kocsmái beszélgetésekről van szó, vö. Milosevits Péter: *A szerb irodalom története*, j. m. (jelen mű), 392.